Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolfŭ Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ insertiunilorŭ; o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULŬ LIII.

„Gazeta“ ese în fiecare di
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe sése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe sése lunĭ 20 franci, pe trei lunĭ 10 franci.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 110. Brașovŭ, Joi 17 (29) Maiu 1890.

Brașovŭ, 16 Maiu st. v.

Speranțele, ce se puneau în partea de dincolo de Laita a monarchiei în pactulŭ încheiatŭ la Viena pentru împăciuirea Cehilorŭ și Germanilorŭ din Boemia, suntŭ sguduite.

Greșéla cea mare a fostŭ, că guvernulŭ austriacŭ n'a consultatŭ la facerea pactului de împăciuire și pe conducĕtorii partidului Cehilorŭ tinerĭ.

A credutŭ adecă guvernulŭ, că e de ajunsŭ, décă va consulta numai pe conducĕtorii partidului Cehilorŭ bĕtrânĭ. N'a vrutŭ sĕ țină sémă de Cehii tinerĭ, carĭ adĭ formézĕ în Boemia unŭ factorŭ puternicŭ, ba amŭ puté dice decisivŭ, pentru-că în elŭ se concentrézĕ aspirațiunile poporului cehŭ.

Astădĭ nu se mai îndoescŭ nicĭ conducĕtorii Cehilorŭ bĕtrânĭ, că prin politica lorŭ de a face concesiunĭ în paguba poporului cehŭ 'șĭ-au perdutŭ multŭ din puterea lorŭ și că suntŭ în pericolŭ de a'șĭ perde cu totulŭ tĕrêmulŭ de acțiune, décă nu-șĭ vorŭ acomoda acțiunea lorŭ politică amĕsuratŭ aspirațiunilorŭ poporului, care sunt cu tótă căldura îmbrățișate de conducĕtorii Cehilorŭ tinerĭ.

De aceea nu e mirare, décă în urma asaltului ce l'au datŭ deputații partidului Cehilorŭ tinerĭ asupra pactului, înșișĭ deputații partidului Cehilorŭ bĕtrânĭ au fostŭ pușĭ în gréua posițiune de a cere chiar ei înșișĭ modificărĭ în pactŭ.

„Politik“, organulŭ Cehilorŭ bĕtrânĭ, își dă silința a justifica atitudinea acestora, dicêndŭ, că a corege proiectele guvernului nu însemnézĕ a'șĭ călca cuvêntulŭ și că prin urmare e corectŭ punctulŭ de vedere alŭ Cehilorŭ bĕtrânĭ, că adecă proiectele guvernului trebuescŭ amendate.

„Narodni Listy“, organulŭ Cehilorŭ tinerĭ, constată cu mulțămire, că în momentulŭ celŭ greu alŭ pericolului, ce amenință regatulŭ Boemiei și pe poporulŭ cehŭ prin dispositiunile ce se cuprindŭ în pactŭ, întréga pressă cehă e inspirată de unŭ spiritŭ unanimŭ, anume de convingerea, că e cu neputință sĕ se priméscă punctuațiunile pactului. Amêndouĕ partidele naționale s'au unitŭ pentru a apĕra cele mai sfinte drepturĭ și onórea amenințată a poporului cehŭ.

Guvernulŭ, adusŭ fiindŭ în situațiunea neplăcută de a vedé amenințată de unŭ mare fiascŭ opera sa de împăciuire a naționalitățilorŭ din Boemia, pare că se gândesce la disolvarea dietei boeme chiar cu risiculŭ de a fi resultatulŭ nouĕlorŭ alegerĭ în favórea Cehilorŭ tinerĭ.

Nu mai încape îndoială că, décă și sesiunea dietei boeme, ce se dice, că va fi convocată după terminarea lucrărilorŭ delegațiunilorŭ, nu va avé resultatŭ favorabilŭ pactului și décă guvernulŭ ar disolva-o, din nouĕle alegerĭ vorŭ eși Cehii tinerĭ și mai tarĭ și atuncĭ se va găsi regimulŭ în fața unei diete, care va cere nu numai introducerea limbei cehe ca limbă oficială la tóte autoritățile din districtele cehice și alte concesiunĭ de felulŭ acesta pe tóte terenele, dér va cere și incoronarea monarchului ca rege alŭ Boemiei.

In casulŭ acesta se va schimba situațiunea, punêndu-se în discusiune și raporturile create de sistemulŭ dualisticŭ.

Cumcă aci au s'ajungă lucrurile, nu mai póte fi îndoélă, din momentulŭ când partidulŭ Cehilorŭ tinerĭ ar reuși sĕ dea o altă direcțiune destinelorŭ Boemiei.

Regimulŭ maghiarŭ, care se crede atâtŭ de asiguratŭ prin pactulŭ dualisticŭ, încâtŭ își permite a persecuta și nedreptățĭ dece milióne de Nemaghiarĭ, va avé atuncĭ sĕ țină peptŭ și cu poporulŭ cehŭ, care orĭ ce s'ar dice este unŭ factorŭ puternicŭ nu numai în Boemia, ci și în monarchiă.

DIN AFARĂ.

Raporturile sêrbo-bulgare.

Lui „Times“ i-se scrie, că metropolitulŭ *Mihaiulŭ* lucră cu mare activitate în interesulŭ reginei *Natalia* și în dilele acestea metropolitulŭ a conferitŭ cu regele Milanŭ, cercândŭ sĕ'lŭ înduplece ca sĕ se învoiască, ca fiu-sĕu regele sĕ se întâlnéscă mai desŭ cu mamă-sa. Regele Milanŭ însĕ a declaratŭ, că elŭ primesce bucurosŭ propunerĭ de felulŭ acesta, dér pe lângă condiția, ca Regina sĕ iésă din Serbia și numai la anumite timpurĭ sĕ visiteze pe fiulŭ sĕu. După „Times“ însĕ nu e probabilŭ, că Regina va primi condițiunile acestea. Regenții au cercatŭ totulŭ ca sĕ stórcă concesiunĭ dela Regele.

Totŭ din acelŭ isvorŭ primesce „Times“ informațiunea, că în Belgradŭ au făcutŭ fórte rea impresiă documentele comunicate în cartea verde a Italiei, pe carĭ ministrulŭ Crispi le-a presentatŭ guvernului italianŭ. Pănă acum în Serbia se credea, că politica regatului sêrbescŭ va fi sprijinită de Italia, cu atâtŭ mai vêrtosŭ, că Italia numai numĕróselorŭ revoluțiunĭ póte sĕ'șĭ mulțăméscă unitatea sa de astădĭ. Dela publicarea documentelorŭ cărții verdĭ însĕ Sêrbii șĭ-au pierdutŭ totŭ entusiasmulŭ față de Italia, cu atâtŭ mai vêrtosŭ, că Crispi în ultimulŭ sĕu discursŭ a vorbitŭ cu multŭ respectŭ despre politica orientală a contelui Kalnoky, accentuândŭ, că se alătură pe deplinŭ la politica lui. Politicii sêrbĭ, dice mai departe „Times“, se vede că șĭ-au uitatŭ, că de faptŭ Italia nu póte sprijini o politică aventurióså, mai alesŭ din momentulŭ când a intratŭ în alianța triplă.

Ce privesce pe Bulgaria, „Times“ dice, că cercurile panslaviste începŭ a recunósce de necorectă politica observată de Rusia față de Bulgaria. Tatisev, unŭ diplomatŭ în retragere, nu de multŭ a tipăritŭ o scriere volantă, în care pretinde, ca Rusia sĕ recunóscă independența Bulgariei și integritatea ei cu hotarăle prevĕdute în pactulŭ dela San-Stefano, presupunêndŭ, că între cele douĕ state se va efectui o convenție militară. „Times“ apoi adauge, că Rușii n'arŭ șovăi a sacrifica prietinia Sêrbilorŭ, décă ar sci sigurŭ, că vorŭ puté ajunge la bune resultate cu Bulgaria.

Carnot în Montpellier.

Președintele republicei francese de câteva dile călĕtoresce prin părțile sudice ale Franciei. Elŭ a mersŭ și în Montpellier la aniversarea fundărei de 600 de anĭ a universității francese deacolo. De față erau o mulțime de profesorĭ dela universitățile din streinătate și din Francia ca representanțĭ ai corpurilorŭ didactice. Carnot era însoțitŭ și de ministrulŭ de culte și amêndoi miniștri au ținutŭ vorbirĭ ocasionale. In vorbirea lui, Carnot nu s'a ocupatŭ cu înalta politică, dér a accentuatŭ cu atât mai multŭ progresulŭ, munca pacĭnică și binecuvêntările culturei. Elŭ a reflectatŭ cu multă însuflețire la multilaterala activitate, ce-o desvoltă Republica pe terenulŭ învĕțămêntului publicŭ și mai alesŭ pe tĕrêmulŭ desvoltărei culturale a poporului, activitate, care deja a ajuns la resultate neașteptate. Vorbirea lui Carnot a prémăritŭ ideile păcii și ale progresului prin cea ce a înălțatŭ nespusŭ caracterulŭ civilisatoricŭ alŭ festivității.

O împrejurare însĕ a datŭ nascere unui interesŭ deosebitŭ. Când adecă a plecatŭ Carnot din Parisŭ, toțĭ miniștri erau de față pe peronulŭ gărei și între ei și ambasadorulŭ rusesc *Mohrenheim*, lucru, care acum s'a întêmplatŭ prima-óră. Imprejurarea acésta a produsŭ o viă discuțiă și o deosebită interesare în cercurile diplomaților̆.

Țarulŭ și procesulŭ lui Panița.

O telegramă din Petersburg asigură, că Țarulŭ are de gândŭ sĕ distingă în

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(5)

Paulŭ Sudram.

Novelă, de *H. Tharau*, trad. lib. de Julia.

Dênsa avea dreptate. Sórele s'apropia de apunere după munții de norĭ aurițĭ. Roșața lui se lățise departe peste întregulŭ orisontŭ vesticŭ. O ultimă radă se mai oglinda încă pe giamurile ferestrilorŭ dela casele, ce erau situate apróape de țĕrmurŭ.

Vaporulŭ despica valurile spumegóse c'o gravitate maiestatică. In depărtare se vedeau întunecósele vêrfurĭ dela turnurile bisericilorŭ. Celŭ multŭ într'o óră potŭ sĕ ajungă în Maienza.

Domnișórei Elmira îi palpita inima. Nu mai era timpŭ de perdutŭ. Se apropiă decĭ de grupă. Margareta tocmai schimba câteva cuvinte cu mica Elvețiană. Sudram se sculase, și se uita peste gloriosulŭ vestŭ. Ea se închină dicêndŭ:

„Eu credŭ, că noi suntemŭ cunoscute vechĭ, domnișóră Sudram; permiteți-mĭ sĕ vĕ salutŭ de atare!“

Doi ochĭ uimițĭ se îndreptară asupra ei, și apoi își schimbară espresiunea. Trebue, că o amintire se deșteptă în ea. Ea părea, că voiesce sĕ rĕspundă, când din colțulŭ celalaltŭ alŭ corăbiei se audì rĕsunândŭ puternicŭ o veselă melodiă populară ce o întonau junii bărbațĭ. Totulŭ se liniștì. Margareta se duse repede la tată-sĕu.

„O, tată!“ esclamă ea, „ce minunată e acésta!“

Stĕteau lângă olaltă, tată și fiică, ca și când plăcerea numai atuncĭ ar puté fi deplină, când ei o potŭ împărtăși în cea mai mare apropiere.

Cântecculŭ îlŭ sfîrșì de astădată o puternică voce de baritonŭ.

Pe bordŭ era o tăcere apróape desĕvîrșită, când surprinșii ascultătorĭ admirau pe junele cântărețŭ. Unii pentru întâia-óră audiră acéstă poesiă, ce părea purtată pe aripele inspirațiunei. Espresiunea variată, ce cântărețulŭ scia sĕ o aplice singuraticelorŭ strofe, era de unŭ efectŭ nedescriptibilŭ.

După ce ultimulŭ tonŭ încetă, câteva minute domnì o liniște neconturbată, care vorbia cu multŭ mai mare elocință, decâtŭ sgomotosulŭ aplausŭ alŭ întregei societățĭ de pe vaporŭ.

In ținuta liniștită a lui Paul Sudram încă s'a observatŭ o mișcare. O admirațiune cu multŭ mai viuă strălucia însĕ din ochii Margaretei. Dênsa strînse brațulŭ tatălui sĕu.

„Eu credŭ“, dise ea linŭ, „că e tocmai acela, care mai înainte ne adusese scaunele!“

„Se póte“, fù rĕspunsulŭ, — „și de ar puté fi cu putință a pĕtrunde prin mulțimea de ómenĭ, i-așĭ adresa unŭ cuvêntŭ de mulțămită pentru acéstă plăcere musicală; dér póte 'mĭ va succede mai târdiu acésta. Totușĭ, vedĭ tu șirulŭ de luminĭ ce se zărescŭ la țĕrmŭ? Noi suntemŭ deja în Maienza.“

Deodată se stêrnì o mișcare prin mulțimea, care se grăbia la debarcarea vaporului, ce ajunsese la țîntă. Giamantanele și paltónele fură luate la îndemână; membrii unei familii, orĭ ai societății călĕtóre se adunară cu toții în jurulŭ celui mai de frunte dintre ei.

In momentulŭ acesta pășì în calea fetiței unŭ tînĕrŭ. Ea se uità cu atențiune la mișcata față a tînĕrului cântărețŭ.

Óre cunósce-lŭ-va și tatălŭ ei? Acum era ultima și cea mai bună ocasiune a-i esprima unŭ cuvêntŭ de recunoscință și mulțămită, pentru ce ea era cu multŭ mai sfiiciósă.

Cu gândulŭ de a merge înainte, ea se uita după tatălŭ ei, ca sĕ-i aducă aminte de propunerea lui.

„Margareta!“ șoptiră budele tînĕrului ca într'unŭ felŭ de estasŭ.

Tocmai în clipa aceea corabia se oprì la portŭ. După o ultimă și grabnică îmbuldélă, pistrița societate se împrăștiă în amurgulŭ întunecosŭ alŭ serii.

V.

„'Țĭ jurŭ, că la o asemenea partiă de vênatŭ n'o sĕ mĕ apucĭ mai multŭ! Aicĭ încetéză tóte plăcerile. De optŭ dile n'am mai pututŭ fuma nicĭ o țigară în liniște, ér berea nu'mĭ priesce, pentru că tu nicĭ-odată nu-mĭ lașĭ timpŭ de a o bea în liniște. Intr'adevĕrŭ, décă nu mi-ai fi fostŭ favoritulŭ meu și n'așĭ avé bunătatea inimei, de care nu mĕ voiu puté desbrăca nicĭ-odată a-șĭ pleca la momentŭ și te-așĭ lăsa în voia sorții tale.“

„Dute, décă vrei, eu și singurŭ îmĭ voiu isprăvi trebile. Precum observŭ eu însĕ tu totŭ vei rĕmâné. Décă așa este spune-mĭ odată pentru totdéuna păsurile tale și nu începe fiă-care di cu nouĕ imputărĭ, precum se obicĭnuesce în biserica englesă „unde se caută mai multe obiec-

modŭ deosebitŭ pe persónele oficiale, despre care se ḑice, că suntŭ compromise în procesulŭ Paniţa. Pe *Sinovjev*, şefulŭ secţiunei din ministeriulŭ de esterne pentru părţile asiatice, şi pe *Hitrovo*, îi va decora cu cele mai înalte ordine rusescĭ. Pe Sinovjev se ḑice că-lŭ va trimite chiar ca ambasadorŭ în Constantinopolŭ în loculŭ lui Nelidov, care va fi trimisŭ la Londra, séu în casulŭ celŭ mai rĕu va fi numitŭ cu rangŭ de ministru adlatŭ alŭ lui Giers în afacerile esterne.

Prin Budapesta şi Agramŭ la Constantinopolŭ.

O telegramă din Belgradŭ aduce o scire sensaţională. E vorba de rehabilitarea generalului *Cernajev*, care intră érăşĭ în serviciulŭ armatei rusescĭ. Cercurile guvernamentale din Belgradŭ au primitŭ cu mare bucuriă scirea acésta şi mulţĭ dintre miniştri şi persónele distinse au trimisŭ telegrame de felicitare generalului. Cernajev a câştigatŭ graţia Ţarului şĭ-a lui Dragomirov prin unŭ raportŭ adresatŭ Ţarului, în care cere o politică ruséscă în Orientŭ, ba prin generalulŭ Fadejev a făcutŭ şi propunerĭ în sensulŭ acesta. Cernajev a mai accentuatŭ, că calea Rusiei la Constantinopolŭ duce prin Budapesta şi Agramŭ, fiindcă, ḑise Cernajev, „aicĭ Maghiarii suntŭ aceia, carĭ au înstrăinatŭ pe Slavĭ prin forţă dela ideia unităţii cu marele poporŭ rusescŭ“.

SCIRILE ḐILEI.

In contra estraselorŭ matriculare. Episcopulŭ din Neusohl a adresatŭ către clerŭ o pastorală în afacerea estraselorŭ matriculare la botezurĭ din căsĕtorìi micste. Fiindŭ afacerea presentată spre resolvare la scaunulŭ papalŭ, episcopulŭ invită clerulŭ, ca până atuncĭ sĕ nu dea preoţilorŭ protestanţĭ estrase matriculare oficiale, ci sĕ le facă numai arătare după formularulŭ stabilitŭ în conferinţa episcopéscă, ér de altă parte prin predicĭ de pe amvonŭ sĕ sfătuéscă pe credincioşĭ a se feri de căsĕtorii micste.

***

Prafulŭ fără fumŭ. Ministerulŭ comunŭ de rĕsboiu a ordonatŭ sĕ se facă la trupe încercărĭ, în stilŭ mare, cu prafulŭ fără fumŭ, după-ce încercările din arsenalulŭ de artileriă din Viena şi în şcóla de împuşcatŭ dela Bruck lângă Leitha şi în alte părţĭ au datŭ resultate favorabile. Spre scopulŭ acesta s'a dispusŭ ca la fiecare din cele 15 corpurĭ de armată sĕ fiă provĕḑutŭ unŭ regimentŭ cu câte 30,000 cartuşe cu prafŭ fără fumŭ şi cu unŭ óre-care numĕrŭ de ţĕlurĭ nouĕ de puşcă. Aceste încercărĭ vorŭ începe încurêndŭ. Delegaţiunilorŭ li-se va cere unŭ creditŭ mai mare pentru fabricarea prafului fără fumŭ şi a nouĕlorŭ cartuşe.

Revisuirea regulărei graniţelorŭ dintre Austro-Ungaria şi România. Generalulŭ *Pencovicĭ* şi locot.-colonelŭ *Grozea*, delegaţĭ românĭ au plecatŭ la Viena, pentru-ca împreună cu delegaţii austro-ungarĭ sĕ stabiléscă programulŭ comisiunei micste, privitorŭ la revisuirea regulării graniţelorŭ dintre România şi Austro-Ungaria.

***

Atacaţĭ de Ciangăi. Ni-se împărtăşesce din Turcheşŭ, că într'una din nopţile trecute, între órele 12—1, mai mai mulţĭ Ciangăi au rupcŭ stobórele şi porţile locuitorilorŭ românĭ dela biserica vechiă, ba au atacatŭ chiar în casă pe unii, aşa de esemplu pe George Hogia, care numai cu mare greutate a scăpatŭ cu viĕţă, apĕrându-se cu cuţitulŭ. Ne mirămŭ, că oficiulŭ solgăbirĕescŭ până aḑĭ nicĭ o mĕsură n'a luatŭ de a descoperi şi a prinde pe făptuitorĭ. Ii atragemŭ deocamdată atenţiunea.

***

Grindină. Din comitatulŭ Barşŭ se raporteză, că secerişulŭ în comunele O- şi Uj-Bars, Kis- şi Nagy-Koszmaly şi Tolmacs a fostŭ nimicitŭ de grindină. Se anunţă, că a bătutŭ grindina şi pe la Aradŭ şi Neoplanta; aci paguba e însemnată. Grindina a fostŭ aşa de multă şi désă, încâtŭ a trebuitŭ sĕ o adune cu lopata.

***

Adunarea gen. a despărţĕmêntului VIII (Abrudŭ) alŭ „Associaţiunei Transilvane, ce se va ţiné a treia ḑi de Rosalii în Roşia montană, nu se va deşchide la 1 óră p. m. precum s'a publicatŭ, ci *la 10 óre a. m.*, ér la 2 óre p. m. se va da unŭ prândŭ comunŭ, la care toţĭ participanţii suntŭ invitaţĭ. Acésta ne rógă d-lŭ Ioanŭ Danciu, directorulŭ despărţĕmêntului, a-o aduce la cunoscinţa publicului.

***

Salonulŭ de stereoscopiă, aflătorŭ în casa Nr. 25 din Têrgulŭ flosului în piéţă, e deschisŭ în fiecare ḑi dela 5 óre după améḑĭ până la 10 óre séra. Erĭ a fostŭ espusă pentru ultima óră seria ântêia din tablourile stereoscopice, ce represintă esposiţia din Parisŭ şi care suntŭ admirabilŭ întocmite şi vrednice de vĕḑutŭ. Cei carĭ n'au pututŭ avé ocasiunea şi plăcerea d'a visita esposiţia din Parisŭ, în salonulŭ stereoscopicŭ îşĭ vorŭ potoli multŭ din dorulŭ rĕmasŭ în sufletulŭ lorŭ, că n'au pututŭ vedé minunile dela esposiţiunea parisiană, căcĭ în salonulŭ stereoscopicŭ pare că aevea le vede.

***

Omŭ de omeniă. O calfă de lăcătuşŭ, anume Martin Bernals, găsì, Vinerea trecută séra, în Pesta o geantă cu o sumă mare de banĭ, şi o duse la poliţiă. Nu trecù multŭ şi sosì la poliţiă deputatulŭ dietalŭ br. Fedor Nicolicĭ, care făcù arătare, că pe drumŭ dela hotelul „Regina Angliei“ până la gară a perdutŭ geanta cu 50,000 fl. Aci aflà, spre bucuria lui, că geanta s'a găsitŭ. Deputatulŭ îşĭ primì geanta cu banii şi rĕsplătì pe lăcătuşŭ cu 100 fl.

***

Petrecere cu dare la semnŭ. Ca în toţĭ anii, aşa şi în véră acésta corpulŭ oficerescŭ de aci va întocmi în casa de dare la semnŭ de sub Têmpa petrecerĭ cu dare la semnŭ, anume în 31 Maiu n., 14 şi 28 Iunie n., 12 şi 26 Iulie n., 9 şi 16 Augustŭ n. Tóte dómnele şi toţĭ domnii, carĭ în érna trecută au fostŭ invitaţĭ la seratele oficerilorŭ, suntŭ rugaţĭ a visita aceste petrecerĭ.

***

Serate musicale în grădina dela „Pomulŭ verde.“ Dumineca viitóre, în 20 Maiu (1 Iunie), ḑiua de Rusalii, capela orăşenéscă va da cea dintêiu serată musicală în grădina hotelului „Pomulŭ verde“ şi va continua seratele acestea în fiecare Dumineca şi Joi.

„Pro futuro“.

Sub titlulŭ acesta cetimŭ în „Pesti Naplo“ dela 25 Maiu, între altele, următórele:

...Putemŭ sĕ ne încredemŭ în viitorulŭ nostru, dér sĕ nu ne încredemŭ altora, căcĭ avemŭ mulţĭ inimicĭ. Acolo este Rusia cu miliónele ei de soldaţĭ şi cu intrigile ei neconscienţióse; acolo suntŭ pismătăreţii noştri în Viena, în Praga; acolo se însufleţesce tradiţionala politică austriacă de trei vécurĭ cu ideia unui statŭ germanŭ unitarŭ, cu absolutismulŭ ei dinasticŭ, şi se póte provoca la cele mai înalte cercurĭ militare şi la corpulŭ militarŭ crescutŭ în acestŭ spiritŭ; acolo suntŭ partidele naţionale, panslaviştii daco-romaniştii, omladiniştii şi ultraiştii croaţĭ, carĭ cu toţii arŭ nimici statulŭ maghiarŭ şi arŭ alipi singuraticele lui părţĭ la statele din afară, ar frânge unitatea naţiunei şi o-ar supune bucăţĭ de bucăţĭ domniei arbitrare austriace séu rusescĭ. De câtŭ tóte acestea e mai primejdiósă nepăsarea bărbaţilorŭ de statŭ maghiarĭ, carĭ dintr'o politică oligarchică familiară séu din vanitate individuală şi din pofta de domniă, séu din falsă lealitate jertfescŭ scopurile naţionale şi negligiază problemele de statŭ, perḑêndŭ astfelŭ timpulŭ scumpŭ alŭ păcei. Ei pentru o graţiă dela curte se punŭ în contrastŭ cu legile publice ale naţiunei şi cu opinia publică numindŭ acésta „curagiu moralŭ“...

Lucrulŭ principalŭ mai de lipsă e, ca de faptŭ sĕ urmămŭ o politică naţională, sĕ avemŭ unŭ guvernŭ, care sĕ'şĭ pună de ţîntă nu strîmtorarea ideii de statŭ naţionalŭ maghiarŭ şi micşorarea ironică a tendinţelorŭ naţionale, ci liberarea puterilorŭ şi continuarea şi conducerea energică a lucrărei ce constitue statulŭ.

Totŭ ce conduce la unitatea naţională maghiară, şi la stabilirea stratului maghiarŭ trebue sĕ apĕrămŭ şi sĕ folosimŭ; totŭ ce strică unităţii naţionale şi ce slăbesce statulŭ maghiarŭ, desbrăcându-lŭ de libertatea de a dispune elŭ de sine, sĕ încungiurămŭ şi sĕ curăţimŭ.....

Trebue sĕ vremŭ unŭ statŭ naţionalŭ în şi prin constituţiă, cu desvoltarea dreptului nostru publicŭ, fiind-că nu e rĕu, décă Ungaria va avé mai multe drepturĭ si mai mare independinţă. E lipsă dér de mărirea dreptului nostru publicŭ aicĭ acasă în libertatea cetăţenéscă şi politică, pentru ca fiă-care clasă a naţiunei sĕ'şĭ iubéscă patria maghiară, ca pe a sa. Sĕ mijlocimŭ dér unitatea de statŭ prin unitatea dreptului, cum şi au mijlocitŭ şi alte state unitatea lorŭ prin unitatea dreptului. Sĕ creămŭ odată administraţia statului maghiarŭ şi sĕ reformămŭ radicalŭ puterea esecutivă, principiile de dreptŭ, libertatea cetăţenéscă în loculŭ omnipotenţei ministeriale. Sĕ ne gândimŭ la sprijinirea desvoltării publice nationale, în crescere, în sciinţă, în literatură, în arte, prin tendinţe spre originalitate eliminândŭ imitaţiile streine şi domnia limbilorŭ streine.... Venereze pe Dumneḑeu fiă-care după credinţa sa. *Sĕ nu fiă armata streină şi sĕ fiă regele maghiarŭ.*

Astfelŭ vremŭ noi sĕ fiă statulŭ maghiarŭ şi asta o vremŭ prin naţiunea maghiară. Alţii nu ne vorŭ face acésta.

Multe mai vréu jupânii! Vorŭ rĕmâné însĕ cu colicile maghiarisării la inimă.

Corespondenţa „Gaz. Trans.“

D. Sân-Mărtinŭ, 20 Aprilie 1890.*)

Stimate D-le Redactorŭ! In 28 Martie a. c. sub Nr. 61 a apărutŭ în „Gazetă“ o corespondenţă subscrisă de „Observ.“, în care vorbindu-se despre scóla din Tirimia-mare şi Smigŭ din comitatulŭ acesta, între altele se impută Românilorŭ din D. Sân-Mărtinŭ, că ei: *„nu dispunŭ încă de patru păreţĭ, unde sĕ li-se dea o instrucţiune naţională.“*

Cetindŭ şi eu corespondinţa acésta, cu durere mi-amŭ făcutŭ îndată observarea: nu dispunemŭ de patru păreţĭ de scólă, pentru-că nu suntemŭ în stare a'i puté cumpĕra; şi apoi d-lŭ „Observ“. a rĕtăcutŭ adevĕrulŭ, pentru-că deşi D. Sân-Mărtinulŭ e reşedinţa unui protopopŭ, totuşĭ în Sân-Mărtinŭ nu locuesce protopopŭ, ci numai unŭ preotŭ, care e încredinţatŭ prin forulŭ competinte cu administrarea.

*) Intârḑiată din causa lipsei de spaţiu. — *Red.*

ţiunĭ, înainte de a se sĕvîrşi actulŭ cununiei.“

Vorbitorulŭ era Lotar de Redner, cântăreţulŭ piesei, ce făcuse aşa mare impresiune asupra celorŭ din corabiă, pe când amiculŭ şi totdeodată coetanulŭ sĕu, Wolf de Favell, era lungitŭ pe sofa, şi'i însoţia vorbele lui c'unŭ surisŭ şi c'o manieră umoristică.

„Bravo!“ strigà elŭ! „Spune-mĭ, ce logică colegială a trebuitŭ tu sĕ asculţĭ la spatele mele, din care sĕ poţĭ scóte atâta înţelepciune precum am observatŭ? După-ce m'am jertfitŭ ţie, după-ce mi-am espusŭ cantitatea corpului unei păgubirĭ, şi ca unŭ nebunŭ, dintr'unŭ locŭ într'altulŭ am alergatŭ cu tine, cerĭ încă sĕ tacŭ fără de a-mĭ permite baremĭ observarea, că eu nu mai potŭ suporta asemenea disordinĭ. La ce rĕtăcirĭ te duce iubirea. Când aşĭ fi cuprinsŭ vre-odată de capriţiulŭ unui asemenea morbŭ rĕutăciosŭ, atuncĭ esemplulŭ tĕu mi-ar fi de ajunsŭ, ca sĕ mĕ sciu întórce la energiosulŭ mijlocŭ contrarŭ“.

„Eu nu înţelegŭ de locŭ ce voescĭ tu“, replicà Lotar, fără a lua în considerare partea din urmă a vorbirei. „Intenţiunea nóstră a fostŭ, ca sĕ nu ne acomodămŭ nicĭ unui planŭ restrînsŭ în aceste scurte ferii, ci mai multŭ sĕ ne lăsămŭ în voia întêmplărilorŭ. Eu credŭ însĕ, că voiagiulŭ nostru a fostŭ destulŭ de frumosŭ. Heidelberg, Baden-Baden, Ulm, Friedricshafen şi acuma aicĭ în Heiden, douĕ mii şi patru sute de urme peste suprafaţa mărei, asta nu-i ceva de tóte ḑliele! Aştéptă apoi până te voiu conduce peste cele mai înalte vêrfurĭ ale munţilorŭ din apropiere, pe „înaltulŭ Rin“. De acolo vei vedé pe bĕtrânul Säntis cu căciula-i de zăpadă, ér înaintea ta verdea pagişte şi'n depărtare vênătulŭ lacŭ Boden cu plăcutele lui oraşe şi sate din jurŭ.“

Wolf c'o seriositate prefăcută asculta pe prietinulŭ sĕu, numĕrândŭ pe degete tóte observările lui.

„Opresce-te!“ strigà elŭ în urmă, „restulŭ ţi'lŭ poţĭ păstra ţie. Mi-le închipuescŭ şi eu, ba încă cu multŭ mai esactŭ. Décă tu numescĭ „întêmplare“ principiulŭ ce ne-a condusŭ în călĕtoria de până aicĭ, atuncĭ mĕ mulţumescŭ de „întêmplarea“ ta, care are basa într'o rochiă femeiască! Creḑĭ tu, că prin vre-unŭ modŭ de amăgire mĕ vei mai puté înşela sĕ urcŭ vêrfulŭ unui munte? Décă aşa creḑĭ, te'nşelĭ. Fă tu ce vréi, dér eu mĕ aşeḑŭ aci pe terassă armatŭ cu o păreche de sticle cu vinŭ, căcĭ voiu sĕ'mĭ recâştigŭ tăria puterilorŭ perdute. Tu sigurŭ te vei ocupa de studiarea cărticelelorŭ de înscriere pela diferitele otelurĭ. Aicĭ întrebata'i deja?“

„Incă nu! Mi-a venitŭ pré pe neaşteptate, dér“ . . . .

. . . .

Curêndŭ după aceste amêndoi tinerii se duseră în grădina otelului, după-ce s'au încunjuratŭ de sticle pline. Lotar câuta după unŭ bărbatŭ înaltŭ cu barbă întunecată şi după o tînĕră fetişóră, despre carĭ nu dobândise până acuma nicĭ baremĭ resultatulŭ, că în ce parte au plecatŭ. Despre sosirea lorŭ însĕ nu se scia nimicŭ nicĭ aicĭ, nicĭ în otelulŭ vecinŭ.

Măhnitŭ şi abătutŭ sorbì apoi tînĕrulŭ bărbatŭ din paharulŭ sĕu, pe când tovarĕşulŭ lui privea cu plăcere la adâncile lui trăsurĭ, şi uitându-se indiferentŭ la cealaltă societate, se clătina mereu cu scaunulŭ.

Lotar era convinsŭ pe deplinŭ, că în tînĕra copilă elŭ a aflatŭ originalulŭ statuei lui Paul Sudram, idealulŭ proprielorŭ sale fantasii. Se înţelege, că la convingerea acésta a venitŭ abia în momentulŭ despărţirei, când copila stetea înaintea lui tocmai în posiţiunea în care o reproduse artistulŭ, şi stetea c'o neîndoiósă siguritate. Pentru el decĭ numai un scopŭ esista, numai unulŭ, ce-i alunga tóte celelalte gândirĭ, era scopulŭ de a o afla pe ea, pe tînĕra fecióră orĭ şi unde ar fi.

Wolf renunţase încă de timpuriu la propusulŭ, ca în diminéţa următóre sĕ se despărţéscă de nesocotitulŭ sĕu prietin.

Lotar nicĭ că se gândia la somnŭ. Marginile înguste ale otelului îi păreau nesuferite, cu atâtŭ mai vêrtosŭ, că nu mai puté spera la aparinţa streinilorŭ. Se decise decĭ, ca la lumina lunei, ce lumina ca sórele ḑilei, sĕ facă o preumblare în liberŭ, spre a-şĭ mai stîmpĕra agitaţiunea.

Elŭ de multŭ cunoscea calea ce duce la unŭ piscŭ, într'o depărtare de o jumĕtate de oră de Haiden. Intr'acolo decĭ îşĭ îndreptà paşii sĕi.

Corespondința numită și observările On. Redacțiunī numai întru atâta au făcut neplăcută impresiune asupră'mī, întru câtŭ am vědutŭ, că d-lŭ „Observ." retace adevĕrulŭ curatŭ și On. Redacțiune e rĕu informată; déră fiindŭ advĕratŭ, că patru păreți de școlă nu avemŭ, așŭ fi lăsatŭ pe d-lŭ „Observ." ca sĕ se bucure de meritele câștigate prin negrirea Românilorŭ din D. Sân-Mărtinŭ.

Insĕ acum în interesulŭ adevĕrului, nu'lŭ potŭ lăsa, pentru-că On. Redacțiune, fiindŭ sedusă de d-lŭ „Observ"., în art. de fondŭ Nr. 65 alŭ „Gazetei" din 2 Aprilie, directe bănuesce pe protopopulŭ, *recte* părintele Macaveiu cu „nepăsare"; apoi în Nr. 74 cu „indiferentismŭ". Déră spre orientarea On. Redacțiunī și a on. publicŭ cetitorŭ, deși causa nu este de așa natură, încâtŭ sĕ se facă polemiă în diarele publice, déră, fiind-că d-lŭ „Observ." cu voia a voitŭ sĕ provóce, mĕ vĕdŭ îndemnatŭ, în urma dechiarațiunei părintelui Macaveiu din Nr. 74, ca credinciosŭ alŭ bisericei gr. cat. din D. Sân-Mărtinŭ a da următórele deslușirī:

Celŭ care cunósce miseria, ce a fostŭ în D. Sân-Mărtinŭ, nu póte bănui pe Românī, și în specie pe părintele Macaveiu cu „nepăsare" și „indiferentismŭ". Și décă totușī o face, sĕvêrșesce o nedreptate strigătóre la cer. On. Redacțiune în articululŭ sĕu de fondŭ amintitŭ nu pe Românī, ci numai pe părintele Macaveiu îlŭ vinuesce cu „nepăsare" și „inidiferentismŭ". Aicī trebue sĕ susțiu, că d-lŭ „Observ." sub Românī fără patru păreți de școlă numai pe părintele Macaveiu l'a înțelesŭ, și astfelŭ On. Redacțiune a fostŭ sedusă prin d-lŭ „Observ." care urmăresce scopurī ascunse.

E dreptŭ, că în D. Sân-Mărtinŭ este școlă de statŭ, școlă civilă de fete și „Kisdedovo", déră tóte aceste, până adī din nicī unŭ Românŭ și Româncuță n'a pututŭ face baremī o sdranță de Maghiarŭ, ci din contră, cu urechile mele am audițŭ și audŭ în tóte dilele pe copilașii românī vorbindŭ cu copii de Ungurŭ românesce, și óre pentru ce? pentru că părintele Macaveiu cu purtarea sa morală neatacabilă și creștinéscă, nu numai în copilașii și în copilele române, ci și pe cei de etate mai înaintată i-a sciutŭ însufleți și a nutri în ei românismŭ.

Școlei de statŭ și scólei de fete 'i s'a pusŭ basele încă în anulŭ 1870—1871 și din 1872 acelea până adī esistă, va sĕ dică s'au pus basele atuncī când păr. Macaveiu era studentŭ în Brașovŭ prin a 6—7 classă gimnasială, apoi în 1879, când a venitŭ părintele Macaveiu în D.-Sân-Mărtinŭ, aicī n'a găsitŭ nicī o scólă română, pentru că nicī n'a fostŭ. Dér nu numai că n'a fostŭ scólă română, însĕ n'a fostŭ și nu este nicī pământŭ (teritoriu) unde s'ar puté edifica patru păreți de școlă.

Ca sĕ se pótă cumpĕra în D.-Sân-Mărtinŭ unŭ teritoriu (internŭ), pe care sĕ se edifice o școlă corĕspundĕtóre și în locŭ potrivitŭ, s'ar cere numai pentru locŭ minimum 1500—2000 fl., apoi pentru edificare 3—4000 fl., în scurtŭ, ca sĕ putemŭ avé scólă română, am avé lipsă de 5—6000 fl.; apoi după miișorele acestea ar urma salarisarea învĕțătorului. Dér ce sĕ facemŭ, décă nu avemŭ nimicŭ? Și apoi nu s'a pututŭ cere ajutorŭ, pentru că deja ne-amŭ fostŭ folositŭ de un astfelŭ de favorŭ, dreptŭ déră neaverea și lipsa acésta nu se póte imputa părintelui Macaveiu de „nepăsare" și de „indiferentismŭ". Sĕ nu se pretindă dela preoți sĕ facă, câtŭ trece peste marginea puterilorŭ lorŭ.

Fórte multe se pretindŭ dela preoțī, déră nu-șī ia nimenea ostenéla sĕ se cugete, că óre cum și din ce? Și eu nu am cetitŭ încă nicīodată, că d-lŭ „Observ." séu alții arŭ fi eșitŭ în publicitate cu vre-unŭ articolŭ, în care sĕ ne arate, că se interesézā încâtva și de ameliorarea sorții preoțilorŭ noștri, pe lângă tóte că cu toții scimŭ, că preoții noștri trebue sĕ absolveze gimnasiulŭ, sĕ maturiseze și sĕ absólve teologia. și după unŭ studiu îndelungatŭ de 16 anī: ca dréptă remunerare primescŭ — cu puține esceptiunī — câte o parochiă de 20 jugĕre alŭ cărei venitŭ anualŭ summa, summarum sĕ se ridice la 200 fl., pe când unŭ pandurŭ pretorialŭ, care n'a studiatŭ nimicŭ, nu scie nimicŭ, și dela care nicī nu se pretinde nimicŭ, are unŭ salarŭ anualŭ de 400 fl.

Am disŭ mai susŭ, că în anulŭ 1879, când a venitŭ părintele Macaveiu în D. Sân.-Mărtinŭ n'a aflatŭ nicī școlă, nicī locŭ de școlă; déră afară de acésta n'a aflatŭ nicī casă parochială, n'a aflatŭ casă cantorală, ci a aflatŭ o disordine și 8, di optŭ jugĕre de pământŭ, din alŭ cărorŭ venitŭ, maximum 50 fl. pe anŭ, avea sĕ se susțină dênsulŭ la orașŭ în capitala comitatului, și încă corĕspundĕtorŭ posițiunei ce ocupa. La acésta va dice d-lŭ „Observ.", că a fostŭ casă parochială, eu însĕ dicŭ, că a fostŭ o ruină parochială acoperită cu pae, în care numai atuncī nu ploua, când din întêmplare nu era ploiă.

Ce-a făcutŭ părintele Macaveiu după venirea sa în D. Sân.-Mărtinŭ? După ce d-lŭ „Observ." nu vré sĕ sciă și sĕ recunóscă, în interesulŭ adevĕrului sĕ'mī permită a'i spune: a edificatŭ o casă parochială frumósă, care a costatŭ comunei bisericescī peste 2500 fl., a câștigatŭ casă cantorală, a îmulțitŭ porțiunea canonică dela 8 jugĕre la 32, și a adusŭ în comuna bisericéscă ordine. Acestea suntŭ lucrurī ce nicī d-lŭ „Observ." nu le póte nega, pentru-că se potŭ dovedi și cu fóia funduară sub nr. 22.136 și 173 din Sân.-Mărtin. Aceluia sub alŭ cărui sucursŭ într'unŭ timpŭ scurtŭ de 10 anī s'au pututŭ face acestea, numai „nepăsare" și „indiferentismŭ" nu i-se póte atribui.

D-lŭ „Observ." dice în corespondință: „până când astfelŭ de puncte de„bile vorŭ veni la cunoscința locurilorŭ „competente" etc. Eu sunt convinsŭ, asta s'o scie „Observ.", că locurile competente de multŭ sciu, că D. Sân.-Mărtinulŭ în privința românismului nu e chiar așa punctŭ debilŭ, cum îlŭ scie D-Sa, și sciu și aceea, că copiiī și copilele române se instruézā prin părintele Macaveiu din religiune, prin urmare nu suntŭ lăsațī în scirea lui Dumnedeu, în fine sciu, că neființa a patru păreți de școlă nu devine din „nepăsarea" și „indiferentimul" părintelui Macaveiu, ci din lipsa mijlócelorŭ.

Inainte de a'mī încheia deslușirile acestea observezŭ că nu sciu cine e d lŭ „Observ." și nicī nu dorescŭ sĕ'lŭ sciu, déră totușī îlŭ rogŭ, ca pe viitorŭ sĕ pășéscă pe față și sĕ se arate în cinstita persónă, ca sĕ sciu ce l'a pututŭ îndemna sĕ înnegréscă D. Sân.-Mărtinulŭ, și pe de noi și de toțī strĕinii stimatulŭ nostru preotŭ? Prin acésta mĕ supunŭ imparțialei judecărī a on. publicŭ cetitorŭ, și dicŭ: „dixi et solvavi animam meam." [1])

Vasilie Zĕhanŭ,
advocatŭ.

Mulțămită publică.

(Urmare.)

Comitetulŭ parochialŭ subscrisŭ aduce prin acésta mulțămită publică pentru sumele incurse dela On. domnī mai josŭ însemnațī, carī au dăruitŭ la clădirea unei bisericī române gr. or. în piața Brașovului.*)

Onoratulŭ Domnŭ Ioanŭ Turcu, protonotarŭ alŭ comitatului Făgărașiu, prin lista nr. 209 a trimisŭ comitetului parochialŭ *151 florinī 20 cr.* v. a. dela următorii domnī: Georgiu Boerŭ, proprietarŭ 5 fl., Daniilŭ de Grămoiu, vice-comite 3 fl., Ioanŭ Turcu, protonotarŭ 3 fl., Basiliu Rațiu, vicarŭ 1 fl., D-na Zinca Romanŭ 1 fl. Nicolau Cosgarea, căpitanŭ 1 fl. Mateiu Bursanŭ 1 fl., Ioanŭ Dejenarŭ, canc. 1 fl., Georgiu Aiserŭ, proprietarŭ 1 fl. Nicolau Toma, propr. 1 fl., Dr. Nicolau Motocŭ 1 fl., Alesandru Pocolŭ 1 fl., Georgiu Cergedi 1 fl., D. Dobrota, comisarŭ 1 fl., Din comuna Breaza 3 fl., Din comuna Becleanŭ 2 fl. 50 cr., Iosif Poparadu 1 fl., Georgiu Ganea, primarŭ 1 fl. și Mateiu Chiusdea, par. 1 fl. Suma 30 fl. 50 cr.

Prin On. Domnŭ Stefanŭ Necșa, pretorŭ în Branŭ, s'au colectatŭ dela Dnii: Stefanŭ Necșia, pretorŭ 2 fl., George Babeșŭ 1 fl., Acsente Moșoiu 1 fl., Ioanŭ Rațiŭ 1 fl., Simionŭ Ianculescu, notarŭ cercualŭ 1 flor., Nicolau Mănoiu vice-notarŭ 1 fl., George Pușcariu, parochŭ 1 florinŭ, Moise Micu., preotŭ 1 fl., Ioanŭ I. Mânecuța, col. 50 cr., și Fog... (nedescifrabilŭ) 50 cr., Ioanŭ Vodă 1 fl., totalŭ 11 fl.

Prin On. Domnŭ Ioanŭ Vladŭ, not. cerc. în Tohanulŭ vechiu s'au colectatŭ dela Domnii: Ioănŭ Vladŭ 1. fl., Ioanŭ Berariu v. not. 1 fl., Nic. Grozea, com. 2 fl. Avisaloeŭ Strîmtu propr. 1 fl., Ióuŭ Radu primarŭ 50 cr. Eliseiu Stemes 50 cr., totalŭ 6 fl.,

Prin On. Domnŭ Aldimirŭ Badiu notarŭ în Zêrnescī s'au colectatŭ dela Domnii: Nicolau Garoiu, adv. 3 fl., Dr. Iancu Mețianŭ, propr. 2 fl., D-na Elena Mețianŭ 2 fl., D-na Maria N. Garoiu 2 fl., D-nii Nicolau Penciu 1 fl., Tr. Mețianŭ prot. 1 fl., Stanciu Garoiu 1 fl., Ioanŭ I. Comșa, comersante 1 fl., Aldimirŭ Badiu 1 fl., totalŭ 14 fl. v. a. D-lŭ Simionŭ Ianculescu notarŭ în Poiana Mĕrului 2 fl.

Prin Domnulŭ Petru Dunca, notarŭ în Țințarī s'au colectatŭ dela Domnii: Petru Dunca 1 fl., Nicolae Comănelea 1 fl., Ioanŭ Ciolanŭ 50 cr., Ioanŭ Stefanŭ 50 cr., Ioanŭ Gavrilescu 50 cr., G. Gramadă 50 cr. Moise Scornuca 50 cr., Gr. Paltineanu 40 cr., I. Neguliciu 40 cr., P. Danciu 30 cr., Z. Anghelŭ 30 cr. V. Strîmtu 20 cr. și I. Scórță 20 cr. totalŭ 6 fl. 30 cr.

Prin Domnulŭ Iacobŭ Oană, doc. în Părău s'au colectatŭ dela Domnii: Davidŭ Oană 1 fl., Zosimŭ Oană și Iacobŭ Păcurarŭ 1 fl. 60 cr., Mih. Donath 1 fl., Iosifŭ Buta 50 cr., Georgiu Cerbu 40 cr., Iacobŭ Nanŭ 30 cr. și George Șiulea 20 cr.; totalŭ 7 fl. v. a.

(Va urma.)

Comitetulŭ parochialŭ românŭ gr. or. din cetatea Brașovului.

Bartolomeiu Baiulescu, preș. **Nicolae Pilția**, notarŭ

[1]) Amŭ datŭ locŭ acestei corespondențe, pentru-că ne vine dela unŭ fruntașŭ din D. Sân.-Mărtinŭ. Faptele bune ale părintelui Macaveiu, despre carī vorbesce d-sa, cu bucuriă le luămŭ la cunoscință, dér nicī-decum nu înțelegemŭ indignațiunea, ce o arată d sa față cu corespondentulŭ „Observ.", care numai o datorință națională șī-a împlinitŭ, când în terminī fórte obiectivī șī a arătatŭ îngrijirea pentru sórtea poporului românŭ din D. St.-Mărtinŭ, care — precum și d-lŭ Zĕhanŭ recunósce — față cu atâtea instituțiunī maghiarisătóre ale dușmanilor sĕi, nu póte opune nicī patru pĕrețī ai unei scóle românescī. Acesta fiindŭ faptŭ, nu se póte dice, că corespondentulŭ „Observ." ar fi umblatŭ sĕ ne seducă pe noi prin informațiunī false și nicī nu nu se póte învinui din acestŭ incidentŭ cu nu sciu ce scopurī ascunse. — Red.

*) On. domnī, carī au primitŭ liste de colectare, suntŭ rugațī a trimite resultatulŭ.

Dare de sémă.

Din Craiova au contribuitŭ pentru școla română gr. or. din Olpretŭ următorii Domnī:

S. Mihălescu 5 lei; G. Anagnostache 2 lei, I. Nicolescu 1 leu, F. Settelinŭ 2 lei, Em. Burbea 1 leu, N. N. 1 leu, Sc. C. Mateiescu 5 lei, Const. G. Stravolca 2 lei, M. Străjanu 5 lei, A. Gheorghiu 3 lei, Vincentz 4 lei, I. Ilarianŭ 1 leu, A. G. 1 leu, G. C. 2 lei, T. B. 1 leu, C. M. Urechiă 3 lei, I. Faurŭ 5 lei, N. Vintilescu 5 lei, N. F. Sibianŭ 3 lei, S. Spineanŭ 3 lei. D. Radovanŭ 5 lei. N. N. 1 leu. Suma 61 lei. — Acești schimbându-se în florinī 27 s'au trimisŭ la adresa Reverenției Sale Domnului protopopŭ gr. or. *Teodorŭ Hermanŭ*, ca inspectorŭ alŭ școlei confesionale, la Deșŭ (Deés). Ér 60 cr., carī au întrecutŭ la schimbŭ, s'au adausŭ la porto postalŭ.

DIVERSE.

Mirésa lui Stanley. Amŭ amintitŭ deja, că Stanley se va căsĕtori în curêndŭ cu Dorotea Tennant. In dilele trecute o reuniune de gimnastică a datŭ unŭ banchetŭ în Londonŭ în onórea lui Stanley, la care a luatŭ parte și mirésa lui Stanley. Președintele banchetului, Burdett-Contis, ținêndŭ unŭ toastŭ în onórea lui Stanley a reflectatŭ cu multă curtoasiă la mirésa lui. Stanley rĕspundêndŭ i-a disŭ, că elŭ întêmpină cu multă bucuriă acestŭ evenimentŭ nou în viéța sa. Diarele din Londra scriu, că Stanley s'a logotitŭ cu d-șóra Tennant încă înainte de-a călĕtori în Africa. In totŭ timpulŭ câtŭ a petrecutŭ elŭ în Africa corĕspundea desŭ cu mirésa sa, așa că orī și de câte-orī putea sĕ ajungă în Africa câte-o postă, Stanley tot-déuna primia câte-o scrisóre. Despre relațiile mai intime dintre Stanley și d-șóra Tennant nu sciau decâtŭ numai doi-trei prietinī ai lui Stanley.

Necrologŭ.

Subscrișii în numele lorŭ propriu și alŭ tuturorŭ consângenilorŭ cu inima înfrântă de durere anunță mórtea multŭ iubitului și neuitatului soțŭ, tată, moșŭ, socru, frate și cumnatŭ **Michailŭ Nicóră**, jude la tribunalulŭ regescŭ din Sătmarŭ. A adormitŭ în Domnulŭ la 19 Maiu 1890 în etate de 59 de anī. Astrucarea iubitului defunctŭ se va întêmpla în 21 Maiu.

Sătmarŭ, 20 Maiu 1890.

Francisca Probst soțiă, *Emilia măr. Papŭ* fiică, *Corneliu*, advocatŭ fiulŭ, *Ileana*, *Ioanŭ*, *Corneliu* nepoțī, *Iuliana véd. Philimonŭ*, *Iosefina m. Antonescu* surorī, *Ioanŭ Papŭ*, advocatŭ ginere, *Petru Chirilescu* protopresbiterŭ gr. or., *Stefanŭ Antonescu* preside la sedria orfanală, cumnațī.

Fiă-i țĕrina ușóră și memoria binecuvêntată!

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 28 Maiu st. n. 1890.

Bancnote românescī	Cump.	9.32	Vênd.	9.34
Argintŭ românescŭ	„	9.25	„	9.28
Napoleon-d'orī	„	9.32	„	9.35
Lire turcescī	„	10.59	„	10.64
Imperialī	„	9.57	„	9.62
Galbinī	„	5.45	„	5.50
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	—.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	—.—	„	—.—
Ruble rusescī	„	131.	„	132.
Mărcī germane	„	—.—	„	—.—

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 27 Maiu st. n. 1890.

Renta de aurŭ 4%	103.70
Renta de hârtiă 5%	99.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	116.90
dto argintŭ	96.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	113.40
Bonurī rurale ungare	89.10
Bonurī croato-slavone	104.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	137.75
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	126.—
Renta de hârtiă austriacă	89.10
Renta de argintŭ austriacă	89.90
Renta de aurŭ austriacă	109.50
Losurī din 1860	139.—
Acțiunile băncei austro-ungare	966.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	342.25
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	301.25
Galbenī împĕrătescī	5.55
Napoleon-d'orī	9.35
Mărcī 100 împ. germane	57.60
Londra 10 Livres sterlinge	117.25

Editorŭ și redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Suișulŭ nu era greu, dér cu tóte astea era destulŭ de obositorŭ pentru de a servi dreptŭ recreare sufletului și corpului.

Ajunsŭ în vîrfulŭ piscului, privitorului i-se înfățișa unŭ tablou fermecătorŭ. Elŭ își îndrepta privirea peste înaltele cóme ale munțilorŭ, care se întindeau ca nisce umbre adêncī, și peste îndepărtatulŭ lacŭ de-unŭ luciu argintiu, apoi érășī privia la vîrfurile munțilorŭ acoperițī de zăpadă. Totulŭ era tăcutŭ și liniștitŭ și totulŭ strălucia într'o lumină atâtŭ de curată. Nimicŭ din încurcatulŭ tumultŭ alŭ mașinăriei omenescī, nimicŭ din confusiunea neliniștei pământescī, ci totulŭ era par'că într'o așteptare pacīnică, ca și când sĕrbătorita natură ar lumina chipulŭ unui presentŭ nevĕdutŭ.

In aceste măiestóse regiunī îi apărŭ lui pentru întâia óră omulŭ în deplina lui nimicniciă. Elŭ, care dintre tóte celelalte creaturī a fostŭ destinatŭ, sĕ fiă imaginea Creatorului universului a schimbatŭ acéstă imagine într'o frasă, și în locŭ de-a fi rege în acéstă perfecțiune mărétă, singurŭ și de bunăvoiă își alese robia, devenindŭ astfelŭ robulŭ suferinței sale.

Da, Wolf a avutŭ dreptate, când a constatatŭ, că teoria originei este unica cheiă a problemei multorŭ naturī omenescī. Wolf....

Dér nu s'audŭ óre sgomote de pașī înălțându-se în susŭ? Sĕ fi renunțat sincerulŭ sĕu pretinŭ la liniște, și în îngrijirea lui față de elŭ sĕ fi plecatŭ a-lŭ urmări?

Lotar fŭ pĕtrunsŭ de consciința, că elŭ în timpulŭ din urmă a pricinuitŭ atâtea neplăcerī tovareșului sĕu! „Și totușī nu", îșī dise elŭ, „décă nu mĕ înșélă lumina lunei, pașii ce-i audŭ și figura ce o vĕdŭ, nu e figura lui Wolf. E póte o aparință, póte unŭ călĕtorŭ întârdiatŭ, care trecêndŭ peste muchia dealului șī-a îndreptatŭ pașii către luncă".

Lotar tocmai suia când audì de-odată pașii apropiindu-se, și dărì stătura, că-i stă față 'n față.

In liniștitele privirī ale străinului nu se puté ceti altceva, decâtŭ o mare surprindere.

(Va urma.)

Nru. 1634—1890. 335,2—1

PUBLICAŢIUNE

referitóre la tacsarea dărilorŭ mai josŭ însemnate.

Conformŭ §§. 16 şi 18 ai art. de lege XLIV din 1883 se face prin acésta la toţĭ cunoscutŭ, că listele cu însemnarea mĕsurărei de dărĭ mai josŭ numite, ce au sositŭ dela onor. direcţiune financiară reg. ung., se află espuse la subsemnatulŭ oficiu de dare orăşenescŭ timpŭ de 8 ḑile, adecă: *dela 29 Maiu* până *inclusive 5 Iunie a. c. dela 8—12 a. m. şi dela 3—5 óre p. m.* pentru a se putea uita în ele orĭ şi cine şi adecă:

1. Consemnarea repartiţiei dărei pentru pămêntŭ conţinêndŭ pe toţĭ proprietarii de pămêntŭ.
2. Consemnările conţinĕtóre de darea pe chiriile de case şi pe case după classă.
3. Consemnările de mĕsurarea dărei după venitŭ I şi II clasă, conţinêndŭ impunerea de dare a servitorilorŭ supuşĭ la dare, a calfelorŭ de meserii, a meseriaşilorŭ, carĭ lucră fără calfe, a diurniştilorŭ ş. c. l. precum şi impunerea de dare după clasa a II-a a proprietarilorŭ de case şi de pămêntŭ şi a capitaliştilorŭ.
4. Consemnările de mĕsurare a dării după câştigŭ clasa a IV-a conţinêndŭ amploiaţii cu salariu anualŭ séu cu simbriă, precum şi acelorŭ amploiaţĭ de statŭ municipalĭ, comunalĭ şi privaţĭ, servitorĭ etc., carĭ capĕtă órecare indemnisaţiune.
5. Consemnările de mĕsurare a dării adausului generalŭ de dare pe venitŭ, ce se vine după darea de casă şi de pămêntŭ.
6. Consemnările de mĕsurare, conţinêndŭ pe cei obligaţĭ la plata de dare după dobênda de capitalurĭ şi rente.

Contra dărilorŭ impuse din aceste consemnărĭ de mĕsurare potŭ aşterne eventualele lorŭ recurse la onor. magistratŭ orăşenescŭ, adresate cătră on. comisiune administrativă până la termenile următóre:

1. Acei contribuabilĭ, carĭ deja în anulŭ trecutŭ au fostŭ tacsaţĭ cu una din mai susŭ numitele dărĭ în timpŭ de *15 ḑile* adecă până *incl. 12 Iunie a. c.*
2. Acei contribuabilĭ însĕ, carĭ de prima óră aparŭ tacsaţĭ cu una din mai susŭ numitele dărĭ pro anu 1890, în decursŭ de 15 ḑile socotindu-se dela ḑiua în care s'a indusŭ în lista sa de dare respectivele lorŭ datorii. Recursele ce vorŭ intra în urma acestorŭ termine se vorŭ refusa necondiţionatŭ ca întârḑiate.

In fine se provócă toţĭ contribuabilii, ca sĕ se presente fără amânare la oficiulŭ din locŭ cu listele lorŭ de dare pentru anulŭ 1890, spre a li-se înregistra sumele susŭ numitelorŭ îndatorirĭ de dare.

Braşovŭ, 27 Maiu 1890.

Oficiulŭ de dare orăşenescŭ.

ABONAMENTE

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ	3 fl. —
Pe şése lunĭ	6 fl. —
Pe unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe trei lunĭ	10 fr.
Pe şése lunĭ	20 fr.
Pe unŭ anŭ	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ	2 fl. —
Pe şése lunĭ	1 fl. —
Pe trei lunĭ	50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe anŭ	8 francĭ.
Pe şése lunĭ	4 francĭ.
Pe trei lunĭ	2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate poştale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arăta şi poşta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugăm pe d-nii abonaţi ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe fâşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţi, că mai avemŭ din anii trecuţi numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei“, precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

Tipografia A. MUREŞIANU Braşov.